

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 304

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 1 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Strategisch beleidsplan kust - Stand van zaken

Het derde beleidsplan voor toerisme en recreatie aan de kust verwoordde de ambities voor de periode 2015-2020. Het vorige beleidsplan (2009-2014) legde de nadruk nog op het realiseren van de nodige basisinfrastructuur aan de kust. De lat werd de afgelopen periode hoger gelegd.

Westtoer en Toerisme Vlaanderen hebben als doel de Vlaamse kust verder te ontwikkelen tot een topbestemming met een nieuw beleidsplan.

West-Vlaanderen is de toeristische hotspot van Vlaanderen. De West-Vlaamse gouverneur gaf in zijn jaarlijkse rede aan dat West-Vlaanderen goed is voor 45 procent van de toeristische omzet, maar dat West-Vlaanderen slechts 11 procent van de Vlaamse middelen krijgt. De bezorgdheid leeft in de provincie dat Vlaanderen West-Vlaanderen stiefmoederlijk behandelt en de economische ontwikkelkansen te weinig impulsen biedt.

Dit is een opvolgvraag van vraag nr. 425 van 2 februari 2023.

Gelieve de gegevens in Excel te geven:

1. Wat het strategisch beleidsplan kust betreft.
 - a) De minister liet in haar vorige antwoorden weten dat de streefdatum voor de publicatie maart 2024 is.
 - i. Wanneer verwacht de minister precies de publicatie?
 - ii. Hoe evalueert de minister de opmaak van het beleidsplan? Welke lessen trekt de minister uit de opmaak van het beleidsplan?
 - b) Welke elementen uit het beleidsplan zijn voor de minister het belangrijkste?
 - c) Welke zaken uit het beleidsplan zullen nog voor de verkiezingen verwezenlijkt of opgestart worden?
 - d) Wat is de kostprijs voor het opmaken van het beleidsplan?
 - e) Welk budget wordt gereserveerd om de doelstellingen van het beleidsplan te behalen?
2. Wat de stakeholders betreft.
 - a) In hoeverre hebben de stakeholders nog impact op de definitieve versie van het beleidsplan. Worden ze met andere woorden betrokken bij de laatste fase(s)?

Zo ja, over welke stakeholders gaat het?

- b) Heeft de minister weet van actoren die niet tevreden zijn met de aanpak in de opbouw van het beleidsplan?

Zo ja, wat zijn hun belangrijkste opmerkingen? Wat zal de minister doen met die opmerkingen?

- 3. Wat zijn volgens de minister de belangrijkste uitdagingen voor het toerisme in de kuststreek? Heeft de minister al stappen ondernomen om het hoofd te bieden aan die uitdagingen?
- 4. Welke zaken zijn voor de minister cruciaal om te verwezenlijken naar de toekomst?
- 5. De opeenvolgende crisissen hadden een duidelijke invloed op de toeristische sector.
 - a) Kan de minister de omzetcijfers van de volledige kustregio geven van de afgelopen 5 jaar? Hoe evalueert zij die cijfers?
 - b) Kan de minister de bezoekerscijfers van de volledige kustregio geven van de afgelopen 5 jaar? Hoe evalueert zij die cijfers?
 - c) Welke doelstellingen heeft de minister voor ogen qua bezoekersaantallen, omzet enzovoort. Zal de minister bijkomende inspanningen doen om die doelstellingen te behalen?
- 6. Kan de minister de cijfers van de gouverneur bevestigen?
 - a) Wat vindt de minister van die verhouding?
 - b) Welke criteria worden gebruikt om middelen objectief toe te kennen aan bepaalde streken?
 - c) Ziet de minister kansen en noden om vanuit Vlaanderen ook in verhouding te investeren in het toerisme in West-Vlaanderen?

Zo ja, graag plan van aanpak met timing en budget.

Zo niet, waarom acht de minister het logisch dat de investeringen niet in verhouding staan tot de omzet?

ANTWOORD

op vraag nr. 304 van 1 februari 2024

van **BRECHT WARNEZ**

1. a) i. Het strategisch beleidsplan voor toerisme aan de Kust 2024-2030 werd goedgekeurd op de Provincieraad van West-Vlaanderen op 25 januari 2024. Nu de tekst klaar is, wordt de lay-out en het drukwerk voorbereid. Westtoer voorziet een persvoorstelling van het beleidsplan op 8 maart 2024. Een voorstelling aan het brede publiek is voorzien tijdens de 'Startavond Kust' van Westtoer op 19 maart 2024.
- ii. Ik heb geen formele evaluatie van de opmaak van het strategisch beleidsplan gemaakt. Wel stel ik vast dat het beleidsplan tot stand kwam na een uitgebreid proces van onderzoek, consultatie en aftoetsen bij een brede groep van stakeholders. Door het meenemen van de blik van het brede stakeholderveld weerspiegelt dit beleidsplan een ruime ontwikkelingsvisie voor de Kust.
- b) Volgende elementen uit het beleidsplan zijn belangrijk:
 - De ambitie om de Kust te bestendigen als een toeristisch-economische topbestemming en verder te laten ontwikkelen tot een aantrekkelijke, duurzame en toekomstbestendige vakantieregio met internationale uitstraling.
 - In lijn met de visie 'Reizen naar Morgen' benadrukt het beleidsplan het belang van spreiding van bezoekers in tijd en ruimte om de draagkracht en de meerwaarde van het toerisme voor het lokale leefsysteem zo veel mogelijk te garanderen.
 - Heel veel verschillende beleidsdomeinen hebben een impact op toerisme en vice versa. Het streven naar een nauwere afstemming tussen de verschillende beleidsniveaus en beleidsvelden is een belangrijke ambitie.
 - Het streven naar topkwaliteit van de totaliteit van de toeristische beleving blijft een ankerpunt in dit nieuwe beleidsplan.
 - Het uitbouwen van de Kust als klimaatbestendige en duurzame bestemming die voorbereid is op klimatologische ontwikkelingen zoals de opwarming van de aarde en de stijging van de zeespiegel.
- c) Het actiekader op het einde van het beleidsplan legt de focus op enkele aandachtspunten waaraan vanuit toeristisch oogpunt gewerkt zal worden samen met andere belanghebbenden. Jaarlijks vertaalt Westtoer dit in een actieplan. Noch ikzelf, noch Toerisme Vlaanderen beslissen mee over de timing. Concreet werd het actieplan 2024 goedgekeurd door de raad van bestuur van Westtoer op 17 januari 2024. Enkele van de acties in het plan zijn:
 - Beaufort 2024 Kunstentriënnale: de vorige editie lokte meer dan 1 miljoen bezoekers. De voorbije edities resulteerden in een permanent beeldenpark van meer dan 50 kunstwerken op het openbaar domein. De gemeenten en de provincie investeren samen meer dan 3 miljoen euro in de editie van 2024.
 - Het gezondheidsaspect van de zee verder ontwikkelen in samenwerking met het VLIZ.
 - De zee als decor voor een actieve beleving (fietsen, wandelen, picknickzones, uitkijkpunten, wind- en watersport, ...).
 - De Noordzeegarnaal (en ruimer de Noordzeevis) als korteketenproduct en als basis voor lokale gastronomie.

- Vlaamse Meesters die de zee als inspiratiebron gebruikten zoals Ensor, Delvaux en Spilliaert in de kijker zetten.

Verdere acties om de personeelsproblematiek aan te pakken: onder meer opleiding, stakeholders samenbrengen en een communicatiecampagne.

d) De kostprijs voor de opmaak van het beleidsplan bestaat uit:

- Externe expertise voortraject: 20.000 euro
- Lay-out en druk: 3.220 euro + prijs nog in aanvraag
- Persvoorstelling: 1.190 euro

Deze bedragen zijn exclusief (interne) personeelskosten en vergaderkosten.

e) De kustgemeenten investeren jaarlijks aanzienlijk in faciliteiten die de beleving verhogen voor zowel de inwoners als de bezoekers. Zij zorgen ook voor het onthaal van bezoekers in de toeristische diensten.

De provincie West-Vlaanderen voorziet via haar provinciebedrijf Westtoer personeelsinzet (3 VTE team Kust) voor de regiowerking Kust, waaronder ook de opvolging van het strategisch beleidsplan Kust valt. Er is daarnaast ruime ondersteuning vanuit de expertiseteams Kenniscentrum, Toeristische Ontwikkeling, Marketing en Recreatie van Westtoer.

Bovendien wordt het principe van een promopool gehanteerd, waarin de provincie en de betrokken lokale besturen elk de helft bijdragen. De promotiepool bedraagt ongeveer 1,2 miljoen euro per jaar. Westtoer participeert daarnaast in diverse (Europese) projecten waarmee extra investeringen gefinancierd worden.

Toerisme Vlaanderen is mee betrokken in het kader van de buitenlandse promotie. Het agentschap vertrekt voor de promotie in het buitenland vanuit een aantal thema's (erfgoed, natuur, fietsen en culinair). Op die manier komen de diverse bestemmingen in Vlaanderen aan bod in de internationale promotie. De meeste acties voor de Kust vinden in de buurlanden plaats.

2. a) De stakeholders zijn in alle fasen van opmaak van het beleidsplan betrokken geweest. Er is een voorbereidende informatieve ronde geweest met ook een ruime terugkoppelingsronde vooraleer de tekst werd gefinaliseerd.

De actieplannen worden bewust jaar per jaar opgeleverd, zodat een maximale inspraak en afstemming met de stakeholders gedurende de volledige beoogde beleidsperiode mogelijk is.

Het gaat om volgende stakeholders:

- Provincie West-Vlaanderen
- Lokale besturen
- Toerisme Vlaanderen
- Vlaamse agentschappen zoals MDK, ANB, VLM, MOW, AWV, TopKustzone
- Sectorfederaties zoals Horeca (West-)Vlaanderen, Unizo, CIB
- De Lijn, NMBS, Infrabel
- Natuurpunt, West-Vlaamse Milieufederatie
- Aquaduin, VLIZ, Grote Routepaden, Erfgoedcel Kust, Kustpolders...

b) Neen, daar heb ik geen weet van.

3. Een enorme uitdaging voor de Kust, en niet enkel voor toerisme, is onze kustverdediging. De Vlaamse Regering keurde het ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie principieel goed op 9 februari 2024. Het plan bevat een strategie waarmee

we de komende 100 jaar elke zone aan onze Kust stapsgewijs kunnen aanpassen om ons te beschermen tegen overstromingen, ondanks de zeespiegelstijging. Een eerste actieplan voor de periode 2024-2034 voorziet in een integrale aanpak van zowel kustbescherming, natuurbeheer, toerisme en recreatie, economische ontwikkelingen, omgaan met verzilting en afwatering. Om dit te realiseren, wordt in 2024 een nieuwe samenwerkings- en bestuursstructuur uitgewerkt waarin ook Toerisme Vlaanderen en de provincie West-Vlaanderen betrokken worden.

4. Ik schaar me achter de 5 doelstellingen van het strategisch plan:
 - 1) Kwaliteit centraal in de toeristische beleving;
 - 2) De kust uitbouwen als inclusieve en toegankelijke topbestemming met internationale uitstraling;
 - 3) Evolueren naar een klimaatbestendige en duurzame kust;
 - 4) Bijdragen aan de veerkracht van de bestemming;
 - 5) Samenwerking bevorderen.
5. De opeenvolgende crisissen hadden een duidelijke invloed op de toeristische sector.
 - a)

Jaar	Omzet door toerisme (in miljard euro)	Aantal dagtoeristen (in miljoen)	Aantal aankomsten verblijfstoerist en in commercieel logies (in miljoen)	Aankomsten door 2de verblijvers (in miljoen)
2022	3,4	17,0	2,7	2,7
2021	3,3	15,5	2,5	3,2
2020	2,2	10,0	1,6	2,4
2019	3,0	17,2	2,7	2,9
2018	3,0	17,9	2,7	2,7

De Kust is en blijft een zeer aantrekkelijke bestemming voor dagtoeristen, verblijfstoeristen en tweede-verblijvers. In 2022 verwelkomde de Kust 17 miljoen dagtoeristen, 2,7 miljoen verblijfstoeristen in commercieel logies en 2,7 miljoen tweede-verblijvers. De omzet van het kusttoerisme wordt door het Kenniscentrum van Westtoer geschat op 3,4 miljard in 2022. Uitzondering op deze cijfers vormen de coronajaren 2020 en 2021.

- b) Zie hierboven.
- c) Het is de ambitie om de Kust te bestendigen als toeristisch-economische topbestemming waarbij het evenwicht voor de plek, de ondernemer, de bezoeker en de bewoner bewaakt wordt. Dat is precies waar het beleidsplan de nadruk op legt: een toerisme in balans, met een gezond evenwicht tussen het sociale, ecologische en economische weefsel.
6. a) Het evenredig geografisch spreiden van de middelen in verhouding tot de omzet of het aantal overnachtingen is geen doel op zich. Veel belangrijker is dat de steun terecht komt bij de ondernemers en organisaties die het grootste verschil maken.

Daarbij komt ook nog het feit dat Toerisme Vlaanderen zich dient te richten op de buitenlandse markt, en dat de investeringen in toeristische attracties en belevingen ook in dat kader gebeuren. De verhouding is bovendien steeds afhankelijk van de subsidieoproep en wisselt van jaar tot jaar.

Als we echter kijken naar bijvoorbeeld de ondersteuning van toeristische logies, zien we dat ruim 13 miljoen van de 30 miljoen euro van het Vlaams Stimulusprogramma (oproep 2021) of 43% toegekend werd aan West-Vlaamse toeristische ondernemers.

- b) De toekenning van subsidies binnen een subsidieoproep verloopt steeds via een objectief beoordelingskader. Er is geen geografische verdeling van de middelen naar bepaalde provincies of regio's. Alle projecten die passen binnen het thema van de oproep worden op dezelfde manier beoordeeld aan de hand van een set beoordelingscriteria, onafhankelijk van waar ze zich bevinden in Vlaanderen.
- c) De omzet van de aanvrager vormt geen criterium om in aanmerking te komen voor ondersteuning door Toerisme Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen ondersteunt de toeristische sector met weloverwogen subsidieoproepen om waar nodig het verschil te maken. Er zijn subsidies die gericht zijn op het realiseren van projecten binnen de thema's (bierbeleving, recreatief en sportief fietsen, natuur, Vlaamse meesters, culinaire belevingen, digitale transformatie congresvenues), op energiebesparende en duurzaamheidsinvesteringen in logies en jeugdverblijven, op de ondersteuning van sociaal-toeristische organisaties of bemiddelingskantoren voor sociaal toerisme, enzovoort. Alle aanvragen worden afgewogen op basis van een set beoordelingscriteria zodat de subsidies terecht komen bij de organisaties met sterke projecten die er het meest baat bij hebben, los van hun huidig economisch belang.